

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3476/2022
02.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Тајјане Миљуш и Тајјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Дом здравља Прокупље, чији је пуномоћник Предраг Митић, адвокат у ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Владета Станковић, адвокат у ..., ради исплате потраживања из радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 473/2021 од 02.06.2022. године, у седници већа одржаној 02. марта 2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија, **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 473/2021 од 02.06.2022. године, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца Дом здравља Прокупље да се обавезе тужени АА из ... да тужиоцу на име трошкова специјализације исплати износ од 456.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 19.01.2015. године до исплате, као и тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име обрачунате камате исплати износ од 290.819,00 динара и **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 217.500,00 динара у року од 8 дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Основни суд у Прокупљу је донео пресуду 6П1 321/19 дана 07.04.2021. године, којом је одбио тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име трошкова специјализације исплати износ од 456.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 19.01.2015. године до исплате, као неоснован; одбио тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да на име примљених зарада за период од 01.03.2008. године до 11.10.2012. године исплати износ од 4.338.919,38 динара са законском затезном каматом почев од 19.01.2015. године до исплате, као неоснован; одбио тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име обрачунате камате плати износ од 2.957.353,08 динара, као неоснован и обавезао тужиоца да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 205.500,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је одлучујући о жалби тужиоца донео пресуду Гж1 3473/2021 дана 02.06.2022. године, којом је усвојио жалбу тужиоца, укинуо пресуду Основног суда у Прокупљу 6П1 321/19 од 07.04.2021. године и пресудио тако што је усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу на име трошкова специјализације исплати износ од 456.000,00 динара са законском затезном каматом

почев од 19.01.2015. године до исплате, обавезао туженог да тужиоцу на име обрачунате камате исплати износ од 290.819,00 динара, док је одбио део тужбеног захтев којим тужилац тражи да се тужени обавезе да тужиоцу на име трошкова зараде за период од априла 2009. године до априла 2013. године исплати износ од 4.338.919,38 динара са законском затезном каматом од 19.01.2015. године до исплате, као и захтев за исплату на име обрачунате камате за износ разлике преко досуђеног износа од 290.819,00 динара до траженог износа од 2.957.353,08 динара као неоснован и обавезао је туженог да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 215.280,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде је благовремену и дозвољену ревизију изјавио тужени, којом пресуду побија због битне повреде одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 18/2020) и одлучио да је ревизија туженог основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, те без битних повреда одредаба парничног поступка на коју у ревизији указује тужени. Противно наводима ревизије, тужилац има правни интерес да у парничном поступку суд одлучи о имовинскоправном захтеву тужиоца, без обзира на уговорну одредбу на коју се тужени позива, према којој је тужени као средство обезбеђења и извршења обавезе из уговора тужиоцу предао меницу, на основу које је тужилац могао предузети радње ради наплате.

На основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је извео погрешне закључке и погрешно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев у наведеном делу.

Према чињеничном стању на коме је заснована другостепена пресуда, које је утврдио другостепени суд на основу расправе одржане пред тим судом, тужени је као доктор медицине био у радном односу код ЗЦ „Топлица“ Прокупље на неодређено време и са тим послодавцем је закључио уговор о специјализацији бр. .. дана 13.04.2009. године. Тим уговором се тужени обавезао да специјализира ... у трајању од 48 месеци, а да по завршеној специјализацији остане на раду у двоструко дужем трајања од трајања образовања код истог послодавца, односно у његовој радној јединици, на пословима специјалисте Чланом 8. уговора је предвиђено да уколико тужени не поступи на тај начин, и после завршене специјализације не ступи на рад, или ако не настави службу лекара специјалисте у двоструко дужем трајању од трајања образовања код ЗЦ „Топлица“, односно у његовој ОЈ, односно у установи која евентуално буде наследила права и обавезе туженог, без обзира на разлоге, тужени је дужан због неиспуњења обавезе из уговора да здравственом центру врати одједном, у целости, укупан износ средстава примљених у бруто износу која су уложена у његову специјализацију, бруто зараду са порезима и доприносима, трошкове уписа семестра и полагања испита, накнаду за одвојени живот и остале накнаде које је здравствени центар имао за време трајања специјализације све увећано за законом прописану

камату обрачунату у месецу извршења обавеза. Даље је утврђено да је Општина Прокупље основала здравствену установу Дом здравља Прокупље, одлуком од 19.03.2010. године, као установу за обављање здравствене делатности на примарном нивоу за територију општине Прокупље. Туженом је радни однос код ЗЦ „Топлица“ престао 30.04.2011. године, решењем о отказу уговора о раду број .. од 18.05.2011. године позивом на члан 175. тачка 7. Закона о раду, због статусних промена, уз навођење да Дом здравља Прокупље почиње са радом 27.12.2010. године, и да су се стекли услови за заснивање радног односа са запосленим из претходне организационе јединице Дома здравља Прокупље. Тужени је као лекар на специјализацији уговором о раду .. од 24.05.2011. године засновао радни однос са тужиоцем почев од 01.05.2011. године, на радно место доктора медицине на специјализацији, а у опису послова наведено је да ће обављати специјалистички стаж из одговарајуће гране медицине. Затим се 29.12.2014. године тужиоцу обратио директор Дома здравља у Нишу са захтевом да се омогући споразумни престанак радног односа туженом са 19.01.2015. године ради заснивања радног односа у Дому здравља у Нишу. Споразумом о престанку радног односа који је закључен између тужиоца и туженог странке су се споразумеле да туженом престане радни однос код тужиоца 18.01.2015. године из разлога што тужени заснива радни однос код другог послодавца – у Дому здравља Ниш. Чланом 4. уговарачи су се споразумели да са даном престанка радног односа запослени престаје да остварује права, обавезе и одговорности из радног односа код послодавца, осим обавезе из уговора о специјализацији број .. од 13.04.2009. године. За туженог су плаћени трошкови специјализације у укупном износу од 456.000,00 динара, а према прегледу тих уплата, оне су вршене и након заснивања радног односа туженог код тужиоца. Обрачуната камата на уплаћене износе до 18.01.2015. године износи 290.819,40 динара. На основу тако утврђеног чињеничног стања је другостепени суд закључио да је основан тужбени захтев којим тужилац од туженог захтева повраћај износа који је уплаћен на име трошкова специјализације туженог, од 456.000,00 динара, са обрачуном законском затезном каматом на тај износ до 18.01.2015. године и даље законске затезне камате на износ од 456.000,00 динара од 19.01.2015. године до исплате, налазећи да је тужилац активно легитимисан да оствари предметно потраживање у парничном поступку, што закључује и на основу одредбе члана 4. Споразума о престанку радног односа закљученог између тужиоца и туженог којим су се споразумели да моментом престанка радног односа туженог код тужиоца престају права, обавезе и одговорности осим по основу уговора о специјализацији .. од 13.04.2009. године. Тужени по завршеној специјализацији код тужиоца није наставио службу лекара специјалисте и то у двоструко дужем трајању од трајања образовања, па је без обзира на разлоге дужан да због неиспуњења обавезе из уговора туженог да тужиоцу плати одједном у целости укупан износ трошкова његове специјализације који су уплаћени Медицинском факултету, са законском затезном каматом од дана уплата па до коначне исплате.

Међутим, у одлучивању о правима и обавезама туженог треба поћи од одредаба уговора о специјализацији који је тужени закључио са тадашњим послодавцем, 2009. године, према коме је обавезан да по завршеној специјализацији остане на раду у двоструко дужем трајању од трајања образовања, и то код тадашњег послодавца ЗЦ „Топлица“, односно у његовој радној јединици, односно у установи која евентуално буде наследила права и обавезе. Према закључку Врховног касационог суда из утврђених чињеница Дом здравља Прокупље, тужилац, је новооснована здравствена

установа, основана 27.12.2010. године, и није универзални правни следбеник иза ЗЦ „Топлица“ који је престао да постоји тек 10.02.2012. године, а код кога је тужени још до 18.05.2011. године остао у радном односу. Како тужени са тужиоцем као новим послодавцем по закљученом уговору о раду од 24.05.2011. године није закључио уговор о специјализацији, то се однос између тужиоца и туженог који је настао поводом финансирања специјализације туженог решава одредбама Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“ бр. 107/05, 72/2009 - др. закон, 88/2010, 99/2010, 57/2011), којим је у члану 184. став 10. било прописано да је здравствени радник дужан да у здравственој установи из Плана мреже проведе у радном односу двоструко дужи период од периода трајања специјализације по положеном специјалистичком испиту. У Плану мреже су према одредби члана 47. истог закона све здравствене установе које се оснивају средствима у државној својини, као и Дом здравља у Нишу. Према томе, нема основа да се тужени обавезе да тужиоцу накнади сва средства која су уложена од стране његових послодаваца, тужиоца и претходног послодавца ЗЦ „Топлица“ у његову специјализацију у смислу плаћања трошкова специјализације, само зато што је раскинуо радни однос код тужиоца и засновао радни однос код другог послодавца, а здравствене установе из Плана мреже.

Због тога је, према одредби члана 416. став 1. Закона о парничном поступку правноснажна пресуда преиначена и тужбени захтев одбијен, а о трошковима целог поступка одлучено према одредби члана 165. став 2, члана 163. став 1, члана 153. и 154. Закона о парничном поступку, важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката тако што је обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 30.000,00 динара за састав одговора на тужбу, по 31.500,00 динара за приступ пуномоћника на четири одржана рочишта, по 16.500,00 динара за приступ пуномоћника на три неодржана рочишта и 12.000,00 динара за састав ревизије, укупно 217.500,00 динара.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић